

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci stěžovatele **V. F.**, zastoupeného Mgr. Kamilem Tomanem, advokátem se sídlem v Hradci Králové, Škroupova 441, za účasti **Ministerstva vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne ze dne 12. 4. 2005, č. j. 28 Az 154/2004 - 34,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 12. 4. 2005, č. j. 28 Az 154/2004 - 34, **se zrušuje** a věc **se vrací** k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Usnesením krajského soudu v Hradci Králové ze dne 12. 4. 2005, č. j. 28 Az 154/2004 - 34, byla odmítnuta žaloba stěžovatele proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 19. 11. 2003, č. j. OAM-3571/VL-11-P25-2003, kterým stěžovateli nebyl udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a současně bylo rozhodnuto, že se na něj nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Krajský soud v odůvodnění usnesení uvedl, že podání stěžovatele postrádalo základní náležitosti žaloby vymezené v ustanovení § 37 odst. 2, 3 a § 71 odst. 1 s. ř. s., a přes výzvu a poučení soudu nebyly tyto vady řádně odstraněny, když z obsahu podání, jímž stěžovatel reagoval na výzvu soudu, je zřejmé, že neobsahuje konkrétní žalobní body, z nichž by bylo patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje stěžovatel napadené výroky správního rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné.

Stěžovatel podal proti tomuto usnesení v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu uvedeného v ustanovení 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Má za to, že v žalobě podané

dne 12. 12. 2003, jakož i v jejím doplnění byl uveden dostatek skutečností, aby krajský soud mohl rozhodnout o podané žalobě a o skutečnostech v žalobě a jejím doplnění uvedených. Stěžovatel vyjádřil nesouhlas s tím, že by žaloba a její doplnění byly nekonkrétní, nesplňující náležitosti uvedené v § 37 odst. 2, 3 a § 71 odst. 2 s. ř. s. Jak vyplývá nejen z žaloby a jejího doplnění, ale i z napadeného rozhodnutí ministerstva, důvodem pro nucený odchod stěžovatele z Moldávie do České republiky, kde požádal o udělení azylu, byly nejen finanční problémy, ale i skutečnost, že nenastoupil k výkonu vojenské služby v moldavské armádě a že on a jeho rodina byla stíhána a pronásledována státní bezpečností pro náklonnost k pravoslavné církvi. Stěžovatel má proto odůvodněný strach, že vůči němu bude takto postupováno z důvodu jeho politických a osobních názorů, které se neshodují s politikou moldavské vlády. Krajský soud měl vyložit a aplikovat ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu. Stěžovatel je přesvědčen, že byl dán důvod pro udělení azylu podle citovaného ustanovení a pro přiznání překážky vycestování podle § 91 odst. 1 písm. a) bod 1., 2. citovaného zákona. Z uvedeného důvodu navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení a přiznal kasační stížnosti odkladný účinek.

Ministerstvo ve vyjádření uvedlo, že neshledává rozhodnutí krajského soudu o odmítnutí žaloby nezákonným. Pokud stěžovatel ve svých podáních neuvedl, že považuje správní rozhodnutí za rozporné se zákonem a jaké výhrady k němu má, pak neměl krajský soud podle čeho je přezkoumat. Proto navrhlo zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání odkladného účinku pro nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadené usnesení v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. v rozsahu a z důvodu, který uplatnil stěžovatel v kasační stížnosti, přičemž sám neshledal vady uvedené v odst. 3 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Krajskému soudu bylo dne 12. 12. 2003 doručeno podání stěžovatele označené jako žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra č. j. OAM-3571/VL-11-P25-2003 ze dne 19. 11. 2003. Žaloba byla sepsána zčásti v jazyce českém a zčásti ji stěžovatel sepsal vlastnoručně v jiném než českém jazyce. Krajský soud usnesením ze dne 13. 8. 2004 vyzval stěžovatele, aby ve lhůtě 30 dnů ode dne doručení tohoto usnesení doplnil a upřesnil své podání tak, aby je předložil soudu dvojmo v českém jazyce s náležitostmi obsaženými v § 37 odst. 2, 3 a § 71 odst. 1, 2 s. ř. s., opatřil podání vlastnoručním podpisem a připojil rozhodnutí ministerstva ze dne 19. 11. 2003, jehož přezkoumání se žalobou domáhá. Současně stěžovatele upozornil, že nebude-li výzvě ve stanovené lhůtě vyhověno, soud žalobu odmítne. Stěžovatel na tuto výzvu krajského soudu reagoval tak, že zaslal podání ze dne 1. 11. 2004 opět označené jako žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra č. j. OAM-3571/VL-11-P25-2003 ze dne 19. 11. 2003, které bylo sepsáno v českém jazyce. V žalobě stěžovatel požádal o přezkoumání své žádosti o azyl a popsal svou situaci v Moldavské republice. Uvedl, že po jeho odjezdu z vlasti v roce 2001 se jeho situace podstatně zhoršila, neboť jeho dluh ve výši 2500 USD byl prodán vymahačské firmě a ta mu zabavila byt, který mu zanechala jeho matka poté, co se provdala do České republiky. Byt spolu s kompletním vybavením byl následně prodán v aukci. Dalším důvodem stěžovatelovy žádosti o azyl je skutečnost, že po jeho příjezdu do České republiky se v Moldávii dostala k moci komunistická strana. Už dříve jeho rodinu stíhala státní bezpečnost vedená komunistickou stranou, a to pro jejich náklonnost k pravoslavné církvi. Dalším důvodem žádosti o azyl je to, že stěžovatel nenastoupil k výkonu základní vojenské služby. Jeho obavy z armády jsou opodstatněné, protože vrstevníci, kteří vykonávali základní vojenskou službu, měli problémy s náboženstvím

a se šikanou jak ze strany ostatních vojáků, tak i ze strany důstojníků. Mnozí vojáci armádní praktiky neunesli a spáchali sebevraždu. Proto má veliký strach nastoupit základní vojenskou službu. Po návratu do Moldavské republiky by jej čekalo odsouzení na mnoho let vězení. Závěrem stěžovatel uvedl, že by rád zůstal v České republice, protože tu má matku, přítelkyni a nevlastního otce, který je české národnosti. Rád by tu pracoval a prožil svůj život.

Podle § 37 odst. 3 věta první s. ř. s. musí být z každého podání zřejmé, čeho se týká, kdo jej činí, proti komu směřuje, co navrhuje, a musí být podepsáno a datováno. Podle § 71 odst. 1 s. ř. s. musí žaloba obsahovat kromě obecných náležitostí podání a) označení napadeného rozhodnutí a den jeho doručení nebo jiného oznámení žalobci, b) označení osob na řízení zúčastněných, jsou-li žalobci známy, c) označení výroků rozhodnutí, které žalobce napadá, d) žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné, e) jaké důkazy k prokázání svých tvrzení žalobce navrhuje provést, f) návrh výroku rozsudku.

Z citovaných ustanovení vyplývá, že přezkumné řízení ve správním soudnictví je ovládáno přísnou dispoziční zásadou. Podle názoru Nejvyššího správního soudu žaloba v předmětné věci sice neměla všechny náležitosti uvedené v § 71 odst. 1 s. ř. s., ale tyto vady nebránily krajskému soudu v řízení pokračovat a napadené rozhodnutí meritorně přezkoumat. Stěžovatel v žalobě vyjádřil svůj nesouhlas s rozhodnutím ministerstva, kterým mu nebyl udělen azyl, a uvedl i konkrétní důvody, pro které mu podle jeho názoru azyl měl být udělen. Při posuzování formálních a obsahových náležitostí žaloby stěžovatele je nutno vzít v úvahu, že stěžovatel jako cizinec zřejmě neovládá řádně český jazyk a nemá takové znalosti českého práva, které by mu umožnily vyhotovit žalobu formálně i obsahově bezvadnou. V tomto směru Nejvyšší správní soud odkazuje na rozhodnutí rozšířeného senátu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 5 Afs 16/2003 – 56, podle kterého přepjatý formalismus při posuzování náležitostí žaloby ve správním soudnictví, stejně tak i jakýchkoliv jiných procesních úkonů účastníků řízení, naprosto neodpovídá principu materiálního právního státu, ale ani samotnému poslání soudnictví. Primárním účelem soudní ochrany obecně je poskytování ochrany subjektivním právům, a pokud jde o správní soudnictví subjektivním právům veřejným. Tato ochrana musí být skutečná a spravedlivá. Soudy, které usilují o nalezení spravedlnosti rozhodováním v konkrétních věcech, nemohou odmítnout zabývat se určitou věcí ze zcela formálních či spíše formalistických důvodů, ale pouze z takových příčin, které poskytování soudní ochrany skutečně vylučují. Jiný přístup by byl ztěžil ústavně-konformní a znamenal by odepření spravedlnosti. Právo na spravedlivý proces je jedním ze základních práv, které má každý vůči státu, a které mu garantuje nejen Listina základních práv a svobod, ale též Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod. Meze práva na spravedlivý proces stanoví jednotlivé procesní řády (např. náležitosti žaloby, lhůta pro její podání, procesní podmínky), při jejichž výkladu je v souladu s čl. 4 odst. 4 Listiny základních práv a svobod nezbytné šetřit jejich podstaty a smyslu a nezneužívat je k jiným účelům, než pro které byla stanovena. Nabízejí-li se přitom dvě interpretace, z nichž jedna hovoří ve prospěch výkonu práva na spravedlivý proces a druhá proti němu, musí soud vždy zvolit výklad první.

Z důvodů výše uvedených proto Nejvyšší správní soud napadené usnesení podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a podle odst. 2 citovaného ustanovení vyslovil, že se věc vrací krajskému soudu k dalšímu řízení.

Podle § 110 odst. 3 s. ř. s. je krajský soud názorem vysloveným v tomto rozsudku vázán.

Podle § 110 odst. 2 s. ř. s. rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí i o nákladech řízení o kasační stížnosti.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. ledna 2006

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu